

Prissammenligning mellem Grønland og Danmark

Indledning

Grønlands Statistik har fået udarbejdet en sammenligning af forbrugerprisniveauet i Grønland og Danmark. Prisundersøgelsen er blevet udarbejdet af Danmarks Statistik, som har sammenlignet prisniveauerne for juli 2016 i samarbejde med Grønlands Statistik. Resultaterne og metoden er beskrevet her.

Resultatet af prissammenligningen

Resultatet er opgjort for *Samtlige varer og tjenester* for det private forbrug, og opdelt på 12 hovedgrupper. Resultatet viser, at Grønland har et samlet prisniveau, der er 6,3 procent højere end Danmarks, I praksis betyder det, at det samlede gennemsnitlige prisniveau er en smule højere i Grønland end Danmark.

Oversigt 1. Prissammenligning Grønland og Danmark, Indeks 100 = DK

	Vægte, Danmark	Vægte, Grønland	Prisindeks DK =100
0 Samtlige varer og tjenester	100,0	100,0	106,3
1 Fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer	12,2	22,3	136,4
2 Alkoholiske drikkevarer og tobak	3,9	11,4	196,7
3 Beklædning og fodtøj	4,6	3,6	99,6
4 Bolig, vand, elektricitet, gas, mv.	29,4	24,2	87,9
5 Boligudstyr, husholdningsudstyr, mv.	5,2	2,4	119,6
6 Sundhedsvæsen	3,1	0,7	117,5
7 Transport	11,8	6,5	99,3
8 Kommunikation	2,1	3,3	159,9
9 Fritid og kultur	10,9	8,6	109,6
10 Uddannelse	0,9	0,1	41,3
11 Restauranter og hoteller	6,2	7,2	101,3
12 Diverse varer og tjenesteydelser	9,6	9,7	79,2

Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli>

Prisforskel i de enkelte hovedgrupper

Der er stor forskel i prisniveauet i de 12 hovedgrupper. Niveauet for *Alkoholiske drikkevarer og tobak* er 96,7 pct. højere i Grønland i forhold til Danmark og *Kommunikation* er 59,9 pct. højere i Grønland end Danmark. Hvorimod *Bolig, vand, elektricitet, gas, mv.* er 12,1 pct. lavere i Grønland end i Danmark, og *Diverse varer og tjenesteydelser* er 20,8 pct. lavere i Grønland end Danmark.

Varegruppernes betydning for resultatet samtlige vare og tjenester

Vægtene for de enkelte hovedgrupper er afgørende for, hvilken betydning prisforskellen har for forskellen i det samlede prisniveau. *Bolig, vand, elektricitet, gas, mv.* har en stor betydning, fordi den har en stor vægt både i Grønland og i Danmark. Derimod har *Uddannelse* en lille vægt, da det gælder for både Grønland og Danmark, at uddannelse ofte bliver betalt af det offentlige, så hovedgruppen *Uddannelse* fylder relativt lidt i det private forbrug.

Enkelte varegrupper der har en stor vægt og hvor prisniveauet er 5 pct. højere eller mere i Grønland i forhold til Danmark er, *brød og korn produkter, kød, sukkervarer, marmelade, chokolade mv., mineralvand, sodavand, frugt- og grønsagsjuice, alkohol, tobak, møbler og boligudstyr, transporttjenester, teletjenester, audiovisuelt og fotografisk udstyr og databehandlingsudstyr, andet tilbehør til fritid mv. og personlig pleje.*

Varegrupper, der har en stor vægt og hvor prisniveauet er 5 pct. lavere eller mere i Grønland i forhold til Danmark er, *fisk, husleje, vand, brændsel, el, gas og varme, drift af personlige transportmidler, forsikringer og andre tjenester inkl. finansielle tjenester.*

Sidst i denne publikation er prisniveauet opgjort for de enkelte varegrupper, prisniveauindekset er her opgjort lidt mere detaljeret end vist i oversigt 1.

Ændringer i forhold til 2014 prissammenligning

Der er sket ændringer mellem 2014 og 2016 i det beregnede prisniveau mellem Grønland og Danmark. Årsagerne hertil kan skyldes følgende. For det første kan prisudviklingen i hhv. Danmark og Grønland have været forskellig mellem 2014 og 2016.

En lavere pris på mælk i Danmark og en uændret pris på mælk i Grønland vil betyde, at prisniveauet på mælk er steget i Grønland i forhold til Danmark. Der har været indført forhøjet afgifter i Grønland i perioden, herunder afgifter på Chokolade, lakrids, sukkervarer, og snus, hvilket påvirker priserne.

For det andet vil ændringer i stikprøven bag det beregnede prisniveau kunne spille ind. Bl.a. har der været omfattende ændringer i stikprøven for elektronik mellem 2014 og 2016, og for det tredje er beregningerne foretaget på en stikprøve, hvorfor statistisk usikkerhed også har en betydning i forhold til ændringerne mellem 2014 og 2016.

I 2016 har Danmarks Statistik indført brug af såkaldte stregkodedata for føde- og drikkevarer i det danske forbrugerprisindeks. Stregkodedata indeholder gennemsnitspriser for alle handler foretaget i danske supermarkeder. Det betyder bl.a. at priserne bag det danske forbrugerprisindeks i langt højere grad medtager mængdetilbud (f.eks. tre varer for to varers pris) i forhold til tidligere (bl.a. 2014), hvilket har sænket niveauet af priserne bag det danske forbrugerprisindeks, så de nu mere retvisende viser, hvad danskerne betaler indregnet mængdetilbud. Da de samme priser bliver brugt til prissammenligningen mellem Grønland og Danmark, vil denne metodeændring også påvirke udviklingen i det beregnede prisniveau mellem

Grønland og Danmark. Det højere prisniveau i 2016 i forhold til 2014 i Grønland i forhold til Danmark for føde-, drikkevarer og alkoholiske drikkevarer skal således også ses i dette lys.

I hvilke varegrupper, har der været de største prisændringer.

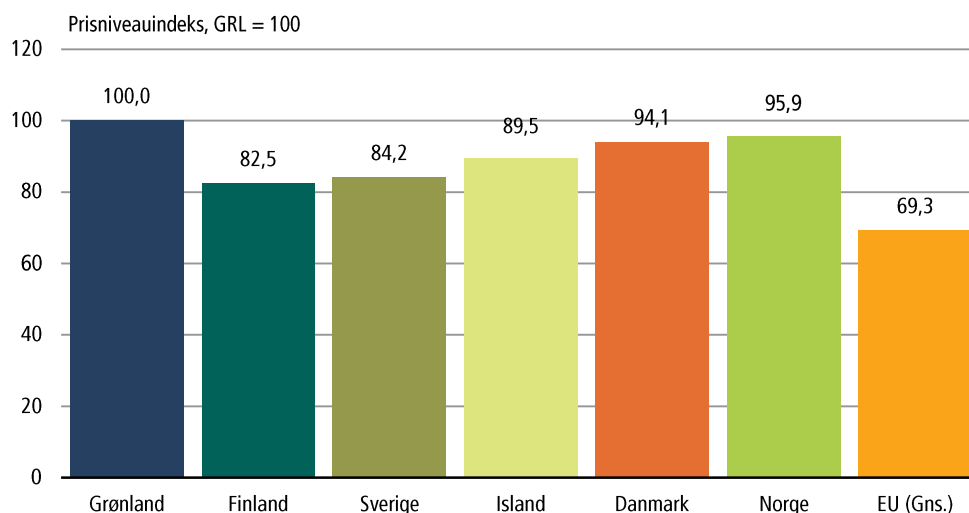
De enkelte varegrupper, hvor der har været stor stigning i prisniveauet i Grønland i forhold til Danmark. Prisen på varegruppen *fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer* er steget med 16,9 procent point, *alkoholiske drikkevarer og tobak* er steget med 28,3 procentpoint og *sundhedsvæsen* er steget med 5,1 procentpoint.

Der er også varegrupper, hvor prisniveauet er faldet i forhold til 2014. I varegruppen *Kommunikation* er prisniveauet faldet med 20,8 procentpoint i Grønland i forhold til Danmark, og i *fritid og kultur* er det faldet med 11,6 procentpoint. Prisniveauet for *restaurant og hoteller* er faldet med 7,1 procentpoint i Grønland i forhold til Danmark.

Nordisk prissammenligning

Metoden, som er benyttet ved undersøgelsen, giver også mulighed for at prisniveauet kan sammenlignes med andre landes prisniveau. I figur 1 er prisniveauet i de nordiske lande og gennemsnittet for EU sat i forhold til det grønlandske prisniveau. Grønland er her opgjort som indeks = 100¹.

Figur 1. Prisniveauet i de nordiske lande i forhold til Grønland.

Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli> og Eurostat prc_ppp_ind 2015, purchasing power parities (PPP), price level indices.

Figuren viser at prisniveauindekset i Sverige er 84,2 af Grønlands, hvilket betyder at prisniveauet i Sverige er 15,8 pct. lavere end i Grønland. Prisniveauindekset i Norge er 95,9 af Grønlands, det betyder at prisniveauet i Norge er 4,1 pct. lavere end i Grønland. Prisniveauet i de nordiske lande ligger

¹ For sundhedsvæsen, uddannelse og social forsyning (herunder børnepasning) afviger beregningen i prissammenligningen fra den internationale metode for beregning af prisniveauforskelle, hvilket kan have betydning når det samlede gennemsnitlige prisniveau i Grønland sammenlignes med andre lande end Danmark.

alle lavere end Grønland, prisniveauet i Norge ligger dog på niveau med Grønland, taget i betragtning en usikkerhedsmargin².

Udviklingen i prisniveauet i forhold til 2014, viser en tendens til at de øvrige nordiske lande får et lavere prisniveau i forhold til Grønland undtagen Island, altså priserne i Grønland er steget i forhold til de øvrige nordiske lande, mens det for EU samlet har været nogenlunde det samme prisniveau som i 2014. Ændringen i prisniveauet mellem landene, skyldtes også udviklingen i valutakurserne. Den norske og svenske krone har været faldende, mens den islandske er blevet styrket, de senere år. Kursændringerne er sat i forhold til den danske krone.

Formålet med prissammenligningen

Formålet med undersøgelsen er at sammenligne det grønlandske prisniveau for det private forbrug med det tilsvarende for Danmark. Sammenligning af prisniveauet foretages ved at sammenligne priser for udvalgte repræsentant varer og tjenester for begge lande. Når varer og tjenester bliver sammenlignet, skal de være identiske eller af tilsvarende kvalitet, og de skal så vidt muligt være repræsentative for det private forbrug i begge lande.

Hovedprincipper i prissammenligningen

Ved opgørelse af de enkelte varer og tjenesteydelser i varegrupper er der brugt samme metode, som EU's statistikkontor, Eurostat benytter ved bilaterale prissammenligninger mellem lande, og som også bliver brugt af andre internationale organisationer³. Forbrugsvægtene, der er benyttet til at opgøre det private forbrug, er de samme vægte, som bliver benyttet til forbrugerprisindekset, og som er afledt fra det private forbrug i nationalregnskabet.

Omfanget af prissammenligningen

Priserne på varer og tjenester for Grønland og Danmark er primært hentet fra den eksisterende forbrugerprisstatistik. Priserne er opgjort pr. 1. juli 2016. Efterfølgende er der dog indhentet supplerende priser både i Grønland og Danmark. Nedenfor er omfanget af undersøgelsen opgjort.

Oversigt 2. Antal vægtgrupper, Enkelte varer og tjenester, og prispar

	Vægtgrupper	Enkelte varer og tjenester	Priser (prispar)
Prisniveauindeks, omfang	105	1.144	1.478

Forbrugerpriserne, der er indhentet til opgørelsen, er dækkende for hele Grønland og Danmark. Priserne for Grønland er de samme der bliver brugt

² Beregningen til prissammenligning med øvrige lande, er gjort via Eurostat 2015 prissammenligning (PLI) for husholdningers forbrug, hvor Danmark er medlem til de øvrige nordiske lande og EU's gennemsnitlige prisniveau. Prisniveauindeks har til formål at give en indikation af størrelsesordenen af prisniveauet i et land i forhold til de andre. Indekstillene kan derimod ikke bruges til en håndfast rangorden af landene, idet mindre forskelle imellem landenes prisniveauindeks ligger inden for en usikkerhed på plus/minus 5 indkspoint.

³ Basis for beregningen af prisniveauforskelle for sundhedsvæsen, uddannelse og social forsyning (herunder børnepasning) er i EU-regi dog ikke forbrugernes egenbetaling, men derimod et full cost approach, hvor også det offentlige betalinger bliver medtaget i priserne.

ved statistikken for forbrugerpriser. Prisniveauet er således det gennemsnitlige prisniveau for hele landet.

For enkelte varegrupper, er der lavet en beregning af den gennemsnitlige pris for hele landet. Dette gør sig gældende for el, vand og varme, betaling for institutionspladser for børn og unge og for huslejebetaling. Prisen er derefter blevet sammenlignet med den tilsvarende prisberegning for Danmark.

Ved prisen for enkelte varer og tjenesteydelser, hvor varen eller betalingen er meget forskellig i Grønland og Danmark, som medicin, tandlægebesøg, charterrejser, undervisning og passagertransport med båd/færge (en pris), er der benyttet lidt andre metoder, som gør at det har været muligt at lave en prissammenligning. Den fulde metoderapport kan hentes på Grønlands Statistiks hjemmeside.

Priserne, der ligger til grund for prissammenligningen, er den pris, som forbrugeren betaler. Det vil sige, at der er tale om den fulde forbrugerpris inkl. afgifter i Grønland og inkl. moms og afgifter i Danmark.

Beregning af forbrugerprisniveauet (prissammenligningen)

Beregningen i prissammenligningen kan opdeles i 5 trin. Nedenfor er der kort redegjort for beregningsmetoden.

Det første trin er at beregne en gennemsnitpris i Grønland og Danmark for de enkelte varer og tjenester, som der er indsamlet priser for.

I det andet trin beregnes der for samtlige vare og tjenester (prisrelativer) forholdet mellem gennemsnitsprisen for de enkelte varer og tjenester i Grønland og gennemsnitsprisen for samme varer og tjenester i Danmark.

I det tredje trin beregnes et geometrisk gennemsnit af alle prisrelativer, der indgår i de samme varegrupper (pariteter). Se Tabel 3 for større detaljer omkring hovedgruppernes opdeling.

Prisindekset for de overordnede varegrupper beregnes i fjerde trin som et vægtet gennemsnit af varegruppepariteter. Som vægte anvendes de grønlandske og de danske vægte fra Forbrugerprisindeksene. Dette medfører, at der beregnes to prisindeks for hver overordnet varegruppe.

I sidste trin beregnes de samlede pariteter, som er det geometriske gennemsnit af den grønlandske prisparitet og den danske prisparitet. Denne beregningsmetode sikrer, at prissammenligningen tager højde for det private forbrugs forskellige sammensætning i Grønland og Danmark.

Beregningen, der er foretaget af Danmarks Statistik, er den samme metode, som bliver benyttet internationalt ved prissammenligning mellem lande.

Yderligere info

Prissammenligningen er også udgivet i Statistikbanken.

Tabel 1. Prisniveauindeks (DK = 100) efter varegrupper, juli 2016

	Vægt, Danmark	Vægt, Grønland	Prisniveauindeks (DK = 100)
00. Samtlige varer og tjenester	100,00	100,00	106,3
01. Fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer	12,17	22,26	136,4
01.1 Fødevarer	10,83	19,12	134,0
01.1.1 Brød og komprodukter	1,58	2,14	148,0
01.1.2 Kød	2,55	5,39	142,9
01.1.3 Fisk	0,46	4,48	82,8
01.1.4 Mælk, ost og æg	1,65	1,45	141,0
01.1.5 Smør, spiseolie og margarine	0,37	0,21	134,9
01.1.6 Frugt	0,89	0,64	145,9
01.1.7 Grønsager	1,18	1,22	160,1
01.1.8 Sukkervarer, marmelade, chokolade mv.	1,63	2,39	160,3
01.1.9 Andre fødevarer	0,53	1,21	132,7
01.2 Ikke alkoholiske drikkevarer	1,34	3,14	154,5
01.2.1 Kaffe, the og kakao	0,43	0,62	124,2
01.2.2 Mineralvand, sodavand, frugt- og grønsagsjuice	0,91	2,51	166,6
02. Alkoholiske drikkevarer og tobak	3,94	11,38	196,7
02.1 Alkoholiske drikkevarer	1,81	5,54	243,7
02.2 Tobak	2,13	5,84	162,3
03. Beklædning og fodtøj	4,56	3,64	99,6
03.1 Beklædning, andre artikler til beklædning	3,65	3,16	99,1
03.2 Fodtøj	0,91	0,48	102,0
04. Bolig, vand, elektricitet, gas og andet brændsel	29,42	24,21	87,9
04.1 Husleje	21,02	15,74	88,9
04.4 Vand	2,37	1,43	64,8
04.5 Brændsel, el, gas og varme	6,03	7,05	93,1
05. Boligudstyr og husholdningstjenester	5,23	2,40	119,6
05.1 Møbler og boligudstyr, tæpper mv.	2,07	0,68	122,9
05.2 Boligtekstiler	0,45	0,17	118,4
05.3 Husholdningsapparater og reparation heraf	0,95	0,38	122,1
05.4 Glas, service og husholdningsredskaber	0,51	0,41	103,0
05.5 Værktøj og udstyr til hus og have	0,51	0,25	128,3
05.6 Varer og tjenester til almindelig husførelse	0,76	0,52	120,4
06. Sundhed	3,07	0,70	117,5
06.1 Medicinske produkter	1,28	0,50	114,2
06.2 Ambulant behandling	1,79	0,20	122,0
07. Transport	11,82	6,53	99,3
07.1 Anskaffelse af køretøjer	3,67	0,57	107,2
07.2 Drift af personlige transportmidler	6,67	0,79	77,4
07.3 Transporttjenester	1,48	5,17	115,0
08. Kommunikation	2,15	3,28	159,9
08.1 Porto	0,04	0,12	117,6
08.2 Teleudstyr	0,30	0,41	115,2
08.3 Teletjenester	1,80	2,75	170,3
09. Fritid og kultur	10,92	8,64	109,6
09.1 Audiovisuelt og fotografisk udstyr og databehandlingsudstyr	2,24	1,02	109,1
09.2 Andre større forbrugsgoder ifm. fritid og kultur	0,42	0,88	80,8
09.3 Andet tilbehør til fritid, haver og kæledyr	2,20	1,20	110,4
09.4 Tjenester ifm. fritid og sport	3,45	4,48	98,7
09.5 Aviser, bøger og papirvarer	1,16	0,32	116,7
09.6 Charterrejser	1,46	0,73	103,3
10. Uddannelse	0,87	0,09	41,3
10.1 Uddannelse	0,87	0,09	41,3
11. Restauranter og hoteller	6,22	7,16	101,3
11.1 Restauranter, cafeer, kantiner mv.	5,40	5,29	98,2
11.2 Overnatning, hoteller	0,83	1,87	115,4
12. Andre varer og tjenester	9,63	9,72	79,2
12.1 Personlig pleje	2,10	0,31	118,6
12.3 Andre personlige effekter	0,64	1,41	105,0
12.4 Daginstitutioner og social forsorg	1,86	1,78	51,4
12.5 Forsikringer	2,38	2,67	92,9
12.6-7 Andre tjenester inkl. finansielle tjenester	2,65	3,54	68,6

 Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli>

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Daniel Schütt

E-mail: dasc@stat.gl

Priser

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

